NATIONAL HANDLINGSPLAN FOR TEKSTILER

Notat: Markedsdialog om initiativ 3.2 – Understøttelse og aktivering af borgerdrevne, cirkulære og tekstile netværk og aktiviteter

Dette notat tager afsæt i National Handlingsplan for Tekstiler, som blev lanceret den 2. oktober 2026. Yderligere information om handlingsplanen findes på www.tekstilhandlingsplan.dk.

En stor del af handlingsplanens aktiviteter og indsatser vil blive gennemført på baggrund af udbud, og der gennemføres en struktureret markedsdialog forud for de kommende udbud.

I markedsdialogen ønsker vi input til leverancer, prioritering, organisering og den mest hensigtsmæssige gennemførelse. Det skal hjælpe konsortiet bag handlingsplanen med at afgrænse opgaverne og stille mere præcise krav i kommende udbud. Konsortiet består af Dansk Mode & Textil, Lifestyle and Design Cluster og TRACE. De første udbud forventes klar inden udgangen af 2026, og de første aktiviteter forventes igangsat i 1. kvartal 2027.

PROBLEMET SOM INITIATIV 3.2 SKAL LØSE

Over hele Danmark findes frivillige netværk og lokale fællesskaber, som arbejder med reparation, genbrug, håndværk og andre tekstile praksisser. De kan styrke borgernes viden, praktiske færdigheder og muligheder for at holde tekstiler i brug længere, ligesom de er med til at styrke det lokale demokratiske ejerskab i forhold til den cirkulære omstilling af tekstilsektoren.

Mange af disse eksisterende aktiviteter bygger på lokale ildsjæle og frivillige kræfter. De har ofte begrænset kapacitet til at udbrede tilbud, tiltrække nye deltagere, dele erfaringer eller opbygge stabile samarbejder. Samtidig kan det være svært for borgere at få overblik over lokale muligheder og finde vej til relevante aktiviteter.

Der findes allerede værdifuld erfaring hos civilsamfundsorganisationer, museer, kommuner og lokale initiativtagere og ildsjæle. Udfordringen er derfor ikke at etablere et nyt parallelt landsdækkende system, men at undersøge, hvordan eksisterende fællesskaber kan styrkes, forbindes og gøres mere tilgængelige.

FORMÅLET MED INITIATIV 3.2

Formålet er at styrke lokale borgerdrevne fællesskaber som en aktiv drivkraft i den cirkulære omstilling og gøre det lettere for flere borgere at deltage i reparation, vedligeholdelse, genbrug og andre praksisser, der styrker den danske befolknings viden om tekstilers egenskaber samt hvordan man forlænger tekstilers levetid.

Initiativet skal understøtte videndeling, netværk, lokal kapacitetsopbygning og synlighed. Der skal skabes bedre muligheder for, at eksisterende initiativer udveksler erfaringer, etablerer samarbejder og får adgang til de ressourcer eller faciliteter, som gør aktiviteterne mere robuste.

Indsatsen skal trække på dansk tekstilkulturarv og skal i 2028 markere 100-året for Håndarbejdets Fremmes etablering i 1928. Historiske teknikker og ressourcebevidste praksisser kan dermed bruges som inspiration til aktuelle cirkulære aktiviteter. Markedsdialogen skal belyse forskellige mulige modeller for støtte og organisering frem for at fastlægge én løsning på forhånd.

FORELØBIGE LEVERANCER

Som udgangspunkt er nedenstående mulige leverancer identificeret. Indhold, prioritering og eventuel opdeling skal kvalificeres og kan justeres på baggrund af markedsdialogen.

1. **Kortlægning af eksisterende fællesskaber og behov:** Overblik over relevante lokale netværk, reparationsfællesskaber, værksteder, kulturinstitutioner og andre initiativer samt deres geografiske udbredelse, aktiviteter, behov og barrierer. Kortlægningen skal så vidt muligt bygge på eksisterende oversigter og netværk og identificere muligheder for samarbejde og bredere deltagelse.

2. **Netværk, videndeling og lokal kapacitetsopbygning:** Udvikling og afprøvning af aktiviteter, som hjælper lokale aktører med at dele viden, engagere borgere, tilrettelægge aktiviteter og udvikle holdbare samarbejder. Museer, kulturinstitutioner, civilsamfund og kommuner kan spille forskellige roller. Eksisterende lokale tilbud bør være udgangspunktet.

3. **Afprøvning af konkrete støtteformer:** Undersøgelse og eventuel afprøvning af støtte til udvalgte aktiviteter, eksempelvis faglig sparring, fælles faciliteter, organisatorisk støtte eller mindre økonomiske bidrag. En model med mikrodonationer indgår som en mulig løsning, men er ikke besluttet. Udvælgelseskriterier, administration, tilgængelighed, geografisk balance og dokumentation bør kvalificeres i markedsdialogen.

4. **Synliggørelse, evaluering og varig forankring:** Bedre adgang til viden om lokale tilbud samt dokumentation af, hvad der øger deltagelse, kompetencer og aktiviteternes robusthed. Erfaringerne samles i praktiske anbefalinger til netværk og

aktiviteter, der kan fungere videre efter projektperioden, med koblinger til eksisterende initiativer og platforme.

KENDTE RAMMER

Målgruppe og samarbejdspartnere:

Initiativet retter sig mod lokale fællesskaber, frivillige tekstil- og reparationsnetværk, borgere samt mindre aktører med praktisk erfaring inden for håndværk, genbrug og vedligeholdelse. Relevante samarbejdspartnere omfatter nationale netværk, museer og øvrige kulturinstitutioner, kommuner, uddannelsesmiljøer, civilsamfundsorganisationer og lokale mikroentreprenører.

Budget:

Det samlede budget for initiativ 3.2 er 2.400.000 kr., hvoraf 11% er øremærket til TRACE Impact Framework, TRACE Data Space og revision. Der er ligeledes afsat midler til de(n) ansvarlige konsortiepartner(e)s projektledelse. Graden heraf er ikke fastsat på forhånd, da den afhænger af konsortiepartnerens rolle, der kan spænde fra udelukkende at være igangsætter til at kvalitetssikre udbudsmateriale, have løbende kontrol og kvalitetssikring af analysearbejde etc. Den konkrete prioritering af aktiviteter og midler er endnu ikke fastlagt og skal blandt andet kvalificeres gennem markedsdialogen og afklares ifm. udbudsprocessen.

Ansvarlig konsortiepartner:

TRACE

Tidsramme:

Initiativet forventes gennemført fra 1. kvartal 2027 til udgangen af 2029. Et muligt forløb er kortlægning, rammesætning og første afprøvninger i 2027, videreudvikling og aktiviteter i 2028 samt evaluering, formidling og forankring i 2029. Den konkrete tidsplan og eventuelle puljer fastlægges i den videre proces.

Forventede indikatorer, effekter og målsætninger:

Forventede indikatorer:

1. Antal og geografisk spredning af kortlagte og aktiverede lokale netværk og aktiviteter
2. Antal aktiviteter, deltagere og samarbejder, samt dokumentation af tilgængelighed og deltagernes udbytte
3. Antal initiativer, der styrker deres kapacitet, viderefører aktiviteter eller får adgang til nye ressourcer

Forventede effekter:

1. Større synlighed og tilgængelighed af lokale muligheder for tekstilreparation, genbrug og håndværk
2. Flere borgere får praktiske kompetencer og muligheder for at forlænge tekstilers levetid
3. Mere robuste og sammenhængende lokale netværk, der kan videreføre aktiviteter efter 2029

Konkrete leverancemål og målemetoder fastlægges som led i udbudsprocessen.

SAMMENHÆNG MED ØVRIGE INITIATIVER

Indsatsen skal koordineres med relevante initiativer i handlingsplanen, særligt:

- Initiativ 1.3 om reparationsinfrastruktur: Lokale frivillige tilbud og professionelle services bør supplere hinanden; viden og synlighed kan deles
- Initiativ 3.1 om undervisningsmaterialer: Historiske teknikker og tekstilfaglige praksisser kan anvendes på tværs af lokale fællesskaber og uddannelser
- Initiativ 3.3 om national informationskampagne: Lokale tilbud og dokumenterede erfaringer kan gøres synlige gennem bredere borgerrettet formidling

DETTE ØNSKER VI INPUT TIL

Markedsdialogen skal bidrage til at kvalificere indhold, prioritering og organisering. Vi ønsker særligt deltagernes perspektiver på følgende spørgsmål:

1. Hvilke typer af eksisterende netværk og aktiviteter bør indsatsen prioritere? Hvor er behovet for styrkelse størst, og hvordan kan vi også nå mindre, uformelle initiativer uden stor administrativ kapacitet?

2. Hvilke eksisterende kortlægninger, nationale netværk og lokale samarbejder kan vi bygge videre på? Hvordan skabes et brugbart geografisk overblik uden at udvikle en parallel platform?

3. Hvilke former for støtte vil skabe størst værdi: faglig sparring, faciliteter, fælles koordinering, kompetenceudvikling, synlighed eller mindre økonomiske bidrag? Hvilke barrierer kan de forskellige virkemidler faktisk løse?

4. Hvis der afprøves mikrodonationer eller andre små støtteordninger, hvordan bør kriterier, udmøntning, administration og opfølgning indrettes, så også små frivillige aktører kan deltage? Hvilke alternativer kan være mere effektive?

5. Hvordan bør museer, kulturinstitutioner, kommuner og civilsamfund samarbejde om at bringe dansk tekstilkulturarv og 100-året for Håndarbejdets Fremme i spil, uden at projektet bliver en ren formidlingsindsats?

6. Hvilke resultater kan måles meningsfuldt inden for projektperioden? Hvordan vurderes ikke kun aktivitet og deltagelse, men også større kompetencer, længere tekstillevetid og muligheder for varig drift?

7. Hvordan skabes tydelige grænseflader til reparationsinfrastrukturen i initiativ 1.3 og informationskampagnen i 3.3? Hvordan bør opgaven organiseres og udbydes, og hvilke aktører bør indgå i leverandørgruppen?